

Rad Komisije za speleologiju PSH

U proteklom periodu od tri godine tj. u 1964, 1965. i 1966. godini rukovodstvo Komisije su sačinjavali: pročelnik ing. Vladimir Božić član SO PD »Zeljezničar« i članovi — pročelnici speleoloških odsjeka u Zagrebu: iz SO PD »Zagreb« prof. Mirko Markulin, iz SO PDS »Veletit« najprije Hrvoje Malinar, pa ing. Ivan Filipčić, sada Radovan Cepelak, i iz SO PD »Zeljezničar« ing. Duško Muzikant, pa Slavko Smolec.

Službenih sastanaka Komisije bilo je vrlo malo, jer su članovi Komisije vrlo često kontaktirali međusobno putem sastanaka Odsjeka, na što su bili prisiljeni zbog osjetnog pada članstva tokom 1964. i 1965. (u 1966. situacija se bitno popravila).

Zato je zbog relativno slabe aktivnosti u svakom od pojedinih odsjeka u Zagrebu gotovo potpuno izostala aktivnost na republičkom nivou. To je imalo za posljedicu s jedne strane prestanak rada SO PD »Zanatlija« iz Zagreba i SO PD »Dubovac« iz Karlovca (zbog odlaska njihovih pročelnika u vojsku) i s druge strane veću povezanost zagrebačkih speleoloških odsjeka: »Zagreb«, »Veletit« i »Zeljezničar«.

U takvoj situaciji Komisiji je bilo teško sprovesti bilo kakvu veću akciju. Ona je pokušala u ljetu 1964. održati speleološki tečaj, ali nije uspjela zbog toga što instruktori nisu mogli uskladiti godišnje odmire. U isto vrijeme speleolozi iz Srbije održali su Savezni speleološki tečaj na Bečani, ali je naša Komisija za nj saznala svega par dana prije početka, tako da je na tečaju bilo prisutno svega 4 učesnika iz Hrvatske i to iz SO PD »Zagreb«.

Ista situacija sa tečajem ponovila se i 1956. ali te je godine Planinarski savez Hrvatske održao planinarski tečaj u Vojnom Tuku u Gorskotokaru u koji je bila uključena i speleologija. Naša je Komisija dala instruktora za speleološki dio tečaja i nekoliko tečajaca iz speleoloških odsjeka.

U 1966. došlo je do poboljšanja. Pojačan speleološki rad u Odsjecima u Zagrebu tražio je održavanje jednog tečaja ili škole za speleologe iz Zagreba. Zbog velikog interesa mladih članova Komisija je održala speleološku školu tokom IV, V i VII mjeseca. Predavanja koja su obuhvatila sva područja speleologije, pohađala je prosječno 25 članova iz SO PD »Veletit«, »Zagreb«, »Zeljezničar« i iz PD »Prijatelji prirode«. Predavači su bili članovi SO PD »Veletit« i »Zeljezničar«. Praktične vježbe nisu organizirane zajednički već su instruktori iz pojedinih odsjeka na svojim radnim speleološkim akcijama mladim članovima pokazali potrebne praktične vještine.

Istraživačke akcije Komisija je tokom 1964. i 1965. ostvarila jedino na istraživanju spilje Veternice kraj Zagreba. Iako s malim brojem učesnika, u ljetu 1966. je organizirala istraživanje speleoloških objekata okolice Posedarja kraj Zadra. Članovi SO PD »Veletit«, »Zeljezničar« i »Platak« istražili su oko dvadesetak spilja i jama i time dopunili istraživanje ovog interesantnog kraškog područja.

Zbog popularizacije speleološkog rada organizirano je dvodnevno istraživanje spilje Veternice na kojem su sudjelovali članovi SO PD »Zeljezničar«, »Zagreb«, »Veletit« i »Zanatlija« iz Zagreba i jedan fotoreporter iz »Večernjih novosti«, koji je o toj akciji napravio i reportažu.

Komisija se nadala da će po završetku speleološke škole doći do formiranja speleološkog odsjeka u PD »Prijatelji prirode« ali su članovi-polaznici škole prekinuli dalje kontakte s ostalim speleolozima. Pokušaj formiranja odsjeka napravljen je i u PD »Paklenica« u Zadru. Četiri člana tog društva sudjelovala su na istraživanju spilja kod Obrova zajedno sa članovima SO PDS »Veletit« i nakon toga su tražili stručnu pomoć od Komisije.

Neke suradnje bilo je i sa Speleološkim društvom Hrvatske. U 1964. organizirano je istraživanje spilje Veternice za koje je SDH dalo financijsku pomoć. Kada je SDH trebalo, za izdavanje brošure »Cerovačke pećine« i speleološki broj »Prirode« priloge fotografija i nacrti, članovi SO PD »Zeljezničar« i »Veletit« rado su ih dali. Komisija je od SDH dobila poziv za istraživanje jame Balinke u ljetu 1966, ali su planinari-speleolozi bili u to vrijeme zauzeti istraživanjima u okviru svojih odsjeka.

Što se tiče suradnje s drugim republikama može se reći da je bilo dosta pokušaja, a malo rezultata. Kao najvažnije treba spomenuti pokušaj formiranja samostalne speleološke komisije pri Planinarskom savezu Jugoslavije. U tu svrhu je pročelnik ove komisije sudjelovao na sastanku Komisije za alpinizam i pećinarstvo PSJ u Ljubljani i plenumu iste Komisije u Vratima, ali je nažalost bio jedini predstavnik planinara-speleologa. Plenum je međutim dao našoj Komisiji ovlaštenje da sazove sastanak predstavnika planinara-speleologa svih republika za koji je pripremljen sav materijal, ali do ovog sastanka te godine nije došlo, jer su u zadnji čas izostala financijska sredstva od PSJ. Pokušaj formiranja samostalne komisije pri PSJ naša je Komisija ponovila na samoj godišnjoj skupštini PSJ u VI mjesecu 1966, ali nije uspjela zbog slabe pomoći ostalih republičkih saveza. Komisija je ostala i dalje zajednička, pa se njen pročelnik ing. Pavle Segula obratio našoj Komisiji za pomoć u sastavljanju stručnog i financijskog plana za iduću godinu, što je i učinjeno.

Boljem poznavanju stanja speleologije kod nas i u svijetu mnogo je pridonijelo sudjelovanje naše komisije na IV svjetskom speleološkom kongresu u IX mjesecu 1965. u Postojni i Ljubljani. Zastupali su nas ing. Vlado Božić i Slavko Smolec te predstavnik SO PD »Zeljezničar« ing. Veljko Segrc i ostali planinari-speleolozi ali kao predstavnici poduzeća i ustanova u kojima rade.

Komisija nije, nažalost, još uvijek uspjela službeno oformiti Speleološku službu spasavanja. Taj je nedostatak nadoknađen na taj način, da su svi aktivni, fizički sposobni i tehnički spremni planinari-speleolozi iz Zagreba deponirali svoje adrese kod PSH, tako da se ti dobrovoljno mogu relativno lako pozvati u slučaju potrebe. Zahvaljujući tome već je izvršeno nekoliko uspješnih intervencija spašavanja zalutalih i ozlijeđenih posjetilaca spilje Veternice kraj Zagreba.

Od opreme Komisija je u proteklom periodu nabavila 5 specijalnih transportnih vreća za prenošenje razne speleološke opreme po jama i spiljama. Dovršena je tehnička dokumentacija za izradu lagane opreme za spuštanje u vertikalne objekte, vitao, bubnjevi, kolotur, što će se uskoro i dati izraditi jer su financijska sredstva osigurana.

Ing. Vladimir Božić